

Ōku Wheako, Ōku Tika: Te Hauora me te Oranga Tūāoma Rua Uiuinga Aroturuki - Whakatairanga

E tonoa ana koe ki te uru mai ki tētahi rangahau mō ngā wheako o te hunga hauā ki te hauora me te oranga ki Aotearoa.

He aha te take o te rangahau nei?

Ki Aotearoa, e whakaratohia ana, koreutu ki a rātou e māraurau ana, he whakahumanutanga mātuatua e te pūnaha hauora tūmatawhānui.

Engari, i ētahi wā kāore i eke te maimoatanga o te hauora me te oranga o te hunga hauā ki te taumata e tika ana. I ētahi wā i mahue noa nei.

Ko te Kawenata o te Rūnanga Whakakotahi i ngā Iwi o te Ao mō ngā Tika o ngā Tāngata Hauā, he whakaaetanga ūkawa ā-ao.

Ko tāna, ko te whāki atu he aha kē te mahi me mahi e te Kawana o Aotearoa kia ūrite ai ngā tika o te hunga hauā, ki ngā tika o te katoa.

Ā, tae rā anō ki ngā tika o te tangata hauā, toihara kore i tō rātou hauātanga, ki te taumata tiketike o te hauora.

He mea whakahirahira tēnei ki te mārama mēnā kua eke ki taua taumata, te āhua rānei o te ekenga ki taua taumata.

I mua rā, i tēnei tau 2020, i uia kia koni atu i te kotahi rau tāngata hauā, ō rātou whānau me ō rātou kaitautoko mō ngā momo takahitanga o ngā tika hauora, o ngā tika oranga rānei i te hiahia e rātou mā mātou e aroturuki.

Ināianei, kei te rite mātou ki te uiui ki tētahi kotahi rau tāngata hauā anō, ō rātou whānau me ō rātou kaitautoko mō ō rātou wheako, mō te āhua o ō rātou hauā, ō ratou hauora, me ō rātou oranga hoki.

Kua kīa ēnei he, ‘uiuinga aroturuki’.

Kei te hiahia mātou ki te mōhio ki ngā whakaaro, ki ngā kare-ā-roto hoki o te hunga hauā mō te maimoatanga, mō te rongoā, mo te ratonga hauora hoki i rongo ai rātou, me te momo maimoatanga, te momo rongoā, me te momo ratonga hauora hoki e hiahia ana e rātou.

Oti atu ai te rangahau ka tuku atu mātou ki te Kāwana o Aotearoa, ki te Rūnaka Whakakotahi i kā Iwi o te Ao hoki ngā hua pai kua puta mō ngā wheako hauora, mō ngā wheako oranga hoki o te hunga hauā, ā, ka tohua hoki rātou ki ētahi ara e tutuki ai i a rātou ngā wawata hauora, ngā awhero oranga o te hunga hauā a mua.

Ki te hiahia koe kia uia koe ki tētahi o ngā uiuinga aroturuki, ki te hiahia rānei he kōrero anō, tēnā, whakapā mai ki te Tira Rangahau ki te Donald Beasley Institute i mua i te **5pm i te Paraire, 30 o Oketopa 2020**. Ka tukuna he kōrero anō kia whakatau ai koe i tō hiahia rēhita, tō kore hiahia rānei.

Waea kore utu: 0800 878 839

Īmera: uasaka@donaldbeasley.org.nz

Paetukutuku:

[https://www.donaldbeasley.org.nz/projects/disabled-person-led-monitoring-of-the-uncrp d/](https://www.donaldbeasley.org.nz/projects/disabled-person-led-monitoring-of-the-uncrp-d/)